

Catalunya, ¿on vas?

- Als que tant van insistir en el 'model Quebec' els convidaria a comprovar el que ha passat

MANUEL MILIÁN MESTRE, exdiputat del PP

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 11.12.09

El 1974, un grup d'amics, de plural condició i procedència política, va crear l'editorial Dirosa com a instrument de debat polític per configurar un corrent de pensament obert que fomentés la concòrdia entre catalans i el vincle concordat amb aquella Espanya a punt de sortir del franquisme moribund. Una de les primeres fites va ser la publicació del llibre *Barcelona, ¿adónde vas?*, una denúncia de la corrupció municipal i de l'especulació urbanística a la Barcelona de **José María de Porcioles**, el seu alcalde etern, que firmarien els socialistes pellaquistes **Francesc Martí Jusmet** i **Eduardo Moreno Ibáñez**. Aquella va ser una llarga batalla politicoeditorial, amb coaccions intenses del Govern de **Carlos Arias Navarro**. Hi va haver amenaces de querella, suspensió de la distribució del llibre i un cert escàndol. Al final, **Porcioles** va ser substituït per **Enrique Masó**.

ELS Que vam estar en aquell combat sabíem què volíem i cap on havíem d'anar. Catalunya era la nostra referència des d'una visió plural d'Espanya, que havia de reunir tots els seus components per conformar el mosaic d'aquesta nació de nacions. El problema era –i encara és– el com d'aquest encast, els seus límits i diferències. Estic amb **Tarradellas** que el *café per a tothom* va ser una exagerada desproporció, un error. Les diferències de naturalesa sempre subsistirien, encara que fos a partir de les cultures que estableixen les quatre llengües (castellà, català, basc i gallec) i altres elements. Igualar-ho tot era fermentar el conflicte sense

necessitat, ja que moltes comunitats estaven mancades d'una diferenciació d'identitat (la Rioja, Múrcia, Cantàbria, etcètera).

D'aquell error procedeix ara l'exigència de la «dignitat catalana». El temor al que podia succeir en el futur era palpable en el moment constituent. **Adolfo Suárez** sabia, la nit que va pactar amb **Miquel Roca**, el que acceptava en el distingiu entre *nacionalitats* i *regions* en el text constitucional. Precisament la falta d'aquesta diferenciació fàctica és el que ha abocat a l'actual debat sobre la identitat catalana, els seus símbols nacionals i els àmbits de sobiranisme introduïts en l'articulat del nou Estatut. Però el punt de mira crític hauria de focalitzar el risc, el cost, la viabilitat de l'aventura i la sostenibilitat de la formulació catalana. Si la proposta fos la independència, com ERC i els fantasiosos referèndums insinuen, que s'expliciti, perquè molts que estem en la moderació, i combreguem en la transversalitat del catalanisme, sapiguem fins on es pot arribar. En aquest punt no és admissible l'ambigüitat o el trampós procedir de cartes ocultes. A Catalunya se la tensiona fa anys des de dos extrems: el dels que, aferrats a la asimetria, qüestionen *de facto* el federalisme, terme final de l'autonomisme, i s'inclinen cap a horitzons de confederació; i el dels que neguen l'evidència de les Espanyes.

Però si als moderats se'ns nega la hipòtesi de la recomposició política dels nexos inexorables entre el que **Tarradellas** denominava *castellans* i els perifèrics d'una altra cultura i llengua, poques opcions quedaran per fixar un horitzó sensat i comú entre les dues realitats. El problema es convertirà en el germen d'una permanent inestabilitat entre els que es neguen a acceptar la «dignitat» dels uns i els que no troben una altra via que fixar les etapes irreductibles cap al centrifugisme espanyol. A

Madrid no saben cap on van, ni tampoc les institucions de l'Estat; però, ¿sabem els catalans fins on estem disposats a arribar en aquesta fatigosa i gemegosa demanda de més autogovern? ¿És Catalunya un projecte nacional dels catalans o una proposta que els *mixtocatalans* no acaben d'assumir?

La meva segona reflexió és sobre la utilitat. L'actual conflicte institucional no afavoreix ningú, i menys que ningú la mateixa respectabilitat de les institucions de l'Estat. Però Catalunya ha sobreviscut gràcies al seu pragmatisme, a aquest sentit del que és útil que va exposar l'avui oblidat **Balmes** al seu *Criteri*. No obstant, no sembla que sigui el seny el rector de determinades actituds polítiques d'aquesta hora. La prudència hauria de temperar determinats apriorismes que no es corresponen amb la sociologia política i econòmica de Catalunya. Als que tant van insistir en el passat en el *model Quebec* els convidaria que hi tornessin per contrastar el que ha passat: un Quebec entristit, un nacionalisme desconcertat després dels dos referèndums de secessió, una economia frenada per no dir decadent. Mont-real ha reduït la seva expectativa com a ciutat, el temps s'ha detingut; el seu creixement, anul·lat. Entre els anys 1981 i 2009, la província veïna d'Ontario i la seva capital, Toronto, han patit una metamorfosi espectacular. Avui, Toronto és una gran urbs amb una potència expansiva infinitament superior a Mont-real.

¿Serà aquest el model que ERC ens proposa, el que postula el tripartit, al qual es volen agafar tots els sobiranistes transversals? Simplement, aconsellaria prudència, també per als *castellans* que fa 30 anys que són constitucionals sense entendre Catalunya i als catalans. Aquí és on dol la dignitat.